І чужому научайтесь,
і свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 121. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 29-го ЧЕРВНЯ 1965 — 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 29, 1965 No. 121. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 28 червня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

КОНГРЕС ЗДА почне в четвер 1 липня цього року свої вакації, зв'язані з Днем Незалежности. В політичних колах Вашингтону передбачають, що найближчі дні нарад Палати Репрезентантів будуть зайняті дебатами над справою двох, поставлених урядом на першу чергу, законопроєктів, а саме законопроєкту про федеральну підтримку для низькочиншового житлового будівництва і про поширення програми боротьби з убогістю. Після конгресових вакацій Палата Репрезентантів дебатуватиме над законопроєктом про права голосування і Сенат над законопроєктом про медичну допомогу для старших осіб.

СТУДЕНТСЬКИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ПІДТРИМКИ ПОЛІТИКИ ПРЕЗИДЕНТА ДЖАНСОНА У В'ЄТНАМІ зорганізувався минулого тижня у Вашингтоні. В склад комітету входить 14 провідників американського студентства. Ініціятори цього комітету заявляють, що голосна останніми місяцями опозиція серед студентства до теперішньої в'єтнамської політики ЗДА є висловом поглядів невеликих студентських груп в окремих університетах і не репрезентує опінії загалу американського студентства. Комітет відкрив окреме бюро у Вашингтоні і плянує розгорнути восени цього року широку акцію по всіх університетах ЗДА.

У САН ФРАНСІСКО ДУХОВНИКИ СІМОХ РІЗНИХ ВІРОВИЗНАНЬ ВІДПРАВЛЯЛИ молитви й виголошували проповіді з нагоди 20-ліття Об'єднаних Націй. Таким чином відправляли там Богослужби чи пак молитви — римо-католицькі духовники, православні, протестанти, жиди, гіндуси, буддисти і мусульмани. Генеральний секретар Об'єднаних Націй, бурміець У Тант прославляв релігійну толерантність.

ЧИСЛО ЗАТРУДНЕНИХ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ПРОМИСЛІ ВПАЛО від 1953 року з 33,300.000 осіб до 31,400.000 осіб, дармащо число всіх затруднених зростає і безробіття зменшується. Тайну цього економічного явища вияснюють так, що внаслідку щораз більшої автоматизації у промислі — працює там щораз менше людей, хоч продукція зростає. Зате збільшується число службовиків різних категорій.

МІЖ САРДЖЕНТОМ ШРАЙВЕРОМ, ГОЛОВОЮ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ДЛЯ БОРОТЬБИ ПРОТИ УБОГОСТИ, І НЮЙОРКСЬКИМ ГУБЕРНАТОРОМ НЕЛСОНОМ РОКЕФЕЛЛЕРОМ ВИЙШОВ КОНФЛІКТ: Рокефеллер закинув Шрайверові, що той легковажить існуючі вже в Ню Йорку агенції для поборювання убогости та що хоче відкрити в Ню Йорку таких 8 своїх нових станиць, які, мабуть, стануть політичними клюбами Демократичної партії. На те Шрайвер поставив Рокефеллерові ультимат: або прийняти його, Шрайвера, програму, або виректися федеральної допомоги у висоті 9,183,616.00 долярів. Ультимативний термін — до кінця червня ц.р.

В НЮ ЙОРКУ ПОЧАВСЯ З ПОНЕДІЛКА 28 ЧЕРВНЯ СТРАЙК ШОФЕРІВ ТАКСІВОК. У зв'язку із страйком нюйоркську поліцію поставлено в стан поготівля, щоб не допустити до евентуальних ексцесів. Власники таксівок плянують утримувати ,не зважаючи на страйк, безперервну службу для пасажирів.

АВТО д-ра УСМАНЕ СОСЕ ДІОПА, СЕНЕҐАЛЬСЬКОГО АМБАСАДОРА і голови делеґації Сенеґалю до ОН, було затримане поліцією на Нюджерському Тирнпайку і виведене під ескортою з цієї автостради. Авто їхало із недозволеною скорістю 83 миль на годину і ним керував брат сенеґальського дипломата Н'Дяґа Діоп.

У СВІТІ

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН ВИСЛОВИВ СУМНІВ щодо того, що задумана посередницька місія 4-ох держав Британського Коммонвелту в справі В'єтнаму буде успішною. Він узалежнив виїзд тієї місії, яка охоплювала б його, як голову, президента Гани та прем'єрів Ніґерії і Трініідаду від згоди Північного В'єтнаму прийняти делеґацію. СССР і Комуністичний Китай вже відмовились. В офіційному комунікаті проголошено цілі, що їх поставили собі держави Коммонвелту, які рішили вислати таку делеґацію до столиць всіх заінтересованих В'єтнамом держав. Припинення американських атак проти Північного В'єтнаму, припинення допомоги Півн. В'єтнаму південним комуністам, воєнне перемир'я, відкликання всіх чужих військ з В'єтнаму, вислання туди міжнародного війська для створення умов під вільні вибори — це цілі такої місії.

АЗІЙСЬКО-АФРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ, ЯКА МАЛА ВІДКРИТИСЬ 29 ЦЬОГО МІСЯЦЯ В АЛЬЖИРІ, ВІДЛОЖЕНА до 5 листопада. Це рішення прийняв сам альжирський уряд, після того, як більшість з 15-членної головної підготовчої Комісії міністрів закордонних справ були за відсунення терміну конференції. Причини: неспокій в Альжирі та незакінчені технічні роботи у підготові конференції. Китайські, північно-в'єтнамські і північно-корейські комуністи найпалкіше заступалися за переведення тепер тієї конференції.

НОВИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ СХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ, ОТТО ВІНЗЕР, ЗАЯВИВ, що західні држави мусять скласти нову умову щодо летунської комунікації з Західнім Берліном безпосередньо з „урядом" Східньої Німеччини та що всі баржі на водних шляхах до Західнього Берліну з заходу мусять оплачувати певні суми Східній Німеччині, а всі члени залоги таких барж мусять мати східньонімецькі особисті довідки.

У БРИТАНІЇ НЕ БУДЕ В ЦЬОМУ РОЦІ ВИБОРІВ — заявив прем'єр Гаролд Вільсон. Його 8-місячний соціялістичний уряд має всього три-чотири голоси більшости в громаді палат і залежний від 10-ох голосів Ліберальної партії. Загально гадали, що нові вибори відбудуться вчасною осінню цього року. Після схвалення закону про обниження податків при допомозі ліберальних голосів, уряд проголосить ферії на 4 місяці.

ПРЕМ'ЄР ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОГО СОЮЗУ ГЕНДРІК ВЕРВЕРД НЕДВОЗНАЧНО ЗАГРОЗИВ, що коли американська амбасада не буде шанувати на своїх прийняттях південно-африканської політики расової сепарації, то уряд тієї країни буде ті прийняття бойкотувати. Ця перестоторога стосується найближчого прийняття на святі 4 Липня.

ПРЕМ'ЄР РЕВОЛЮЦІЙНОГО ЕКЗИЛЬНОГО УРЯДУ АНҐОЛІ ГОЛЬДЕН РОБЕРТО ОСКАРЖИВ свого противника з анґольської політичної еміґрації, Александра Таті, що той співпрацював з португальським урядом і щоб затаїти цей факт, перевів із своїми прихильниками наскок на головну кватиру екзильного уряду та пограбував і знищив його архів. Анґоля є колонією Португалії. Анґольські самостійники-революціонери діють з території Конґа. Однак вони розбиті на кілька груп.

У ТАНТ НА ЮВІЛЕЙНИХ НАРАДАХ ОН

Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант — посередині перед мікрофонами — окружений журналістами після того, як він в п'ятницю минулого тижня прилетів до Сан Франсіско на дводенне урочисте засідання Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй з нагоди 20-тиріччя тієї міжнародної організації.

51 секретарів і організаторів закінчили курс УНС на Союзівці

Союзівка, Кергонксон. Минулої п'ятниці, 25-го червня, тут закінчено однотижневий, вже четвертий з черги, організаційно - секретарський курс Українського Народного Союзу, в якому взяло участь 51 особа, в тому 22 секретарів і 9 інших урядовців Відділів УНС, 6 організаторів та 14 кандидатів на організаторів. Курсом, що почався в понеділок 21-го червня, керував головний секретар УНС д-р Ярослав Падох, а викладачами, крім нього, були його асистент Володимир Сохан, обласний організатор Степан Гавриш, гол. радний Богдан Зорич, а доповіді мали головний предсідник Йосип Лисогір, який також відкрив курс, головний касир Роман Слободян та ред. А. Драган і п. Степан Дембіцький. У програмі курсу були практично всі головні проблеми і справи, з якими зустрічаються чи можуть зустрітися в своїй праці урядовці, зокрема секретарі Відділів та організатори. Після лекцій і доповідей були запити курсантів та додаткові вияснення викладачів. Перед закінченням курсів, в четвер 24-го червня ввечорі, відбулася прощальна вечера з промовами та мистецькою програмою. Започаткував програму інспектор Іван Василишин, один із учасників курсу, а програмою проводив гол. радний Богдан Зорич. Крім згаданих промовляли гол. предс. Йосип Лисогір, гол. касир Роман Слободян, гол. секретар д-р Ярослав Падох, ред. А. Драган та д-р Роман Голіят. У мистецькій частині програми проф. М. Дербуш з Міннеаполісу відчитав дві свої поезії, одну — про Союзівку — написану з нагоди курсів, а проф. Олександра Костюк з Міннеаполісу і пані Валентина Мушинська з Нюарку прочитали два інші вірші того ж автора. Два свої фейлетони прочитав письменник Іван Керницький — Ікер. Під час програми відспівано многоліттєвіє для головного касира Романа Слободяна та його Дружини, які почали 50-ий рік свого подружнього життя. У п'ятницю 25-го червня ще були виклади і закінчено курс о год. 1-ій пополудні. Гол. предсідник Й. Лисогір і керівник курсу гол. секретар д-р Я. Падох у заключному слові підкреслювали добрий успіх цьогорічного курсу, висловлюючи надію та побажання, щоб цей успіх проявився і в майбутній організаційній діяльності курсантів.

На Союзівці вже почався цьогорічний літній сезон

Союзівка, Кергонксон. — На цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах, що стала осередком відпочинку та українського товарисько-розвагового й вакаційно-виховного життя в літніх місяцях, уже почався цьогорічний сезон. Неомильною ознакою того була Служба Божа, яку відправив у неділю, 27-го червня, вакаційний душпастир Союзівки о. Любомир Гузар у новій стилевій каплиці серед розлогих дерев. Під час Служби Божої співав хор працівників Союзівки під диригентурою п. Івана Задорожного. Попереднього дня, в суботу 26-го червня ввечорі, започатковано також сезонові культурно-мистецькі і розвагові імпрези. Перший концерт у цьогорічному сезоні на Союзівці дали своїм гостинним виступом відомі наші артистки: співачка Наталія Андрусів та танцюристка Ніна Сулима. Проводив імпрезою маестро Володимир Гентош у заступстві керівника культурних імпрез на Союзівці маестра Івана Задорожного. Після концерту відбулися танці, до яких приґривала, як і в попередніх роках, оркестра „Амор". Дві великі культурно - розвагові імпрези заплянувано на найближчу суботу.

Іван Марусевич, заслужений діяч-піонер, помер в Ню Йорку

Ню Йорк. — Минулого четверга, 24-го червня вранці, тут помер на 74-му році життя заслужений наш діяч-піонер, сл. п. Іван Марусевич, довголітній член УНСоюзу, осиротивши дружину, двох одружених синів і одну замужню дочку та вісім внуків. Один із синів покійного, Степан Марусевич, відомий серед нашого громадянства, як видатний диригент хорів, зокрема колишній диригент Хору Ліґи Украї нської Молоді Північної Америки, що в 1950-их роках влаштовувала великі і славні культурні імпрези „Гомін України". Покійний Іван Марусевич походив із села Ляховичі Подорожні, Жидачівського повіту, в Західній Україні. Похорон мав відбутися в понеділок, 28-го червня о год. 9-ій рано з похоронного заведення Петра Яреми до української католицької церкви св. Юра та опісля на цвинтар Кальварію.

ДЖАНСОН ЗАКЛИКАЄ ОН, ЩОБ ВОНИ ВПЛИНУЛИ НА КОМУНІСТІВ — ЗАКІНЧИТИ МИРОМ ВІЙНУ У В'ЄТНАМІ

У САН ФРАНСІСКО ВІДБУЛОСЯ ЮВІЛЕЙНЕ ЗАСІДАННЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ. — ФЕДОРЕНКО ЛАЯВСЯ ПРОТИ „ІМПЕРІЯЛІСТІВ" АМЕРИКИ. — ПЕРЕД ТЕАТРОМ У САН ФРАНСІСКО УКРАЇНСЬКІ ДЕМОНСТРАНТИ ВИМАГАЛИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ.

Сан Франсуско. — У п'ятницю й суботу минулого тижня, 25 і 26 червня ц. р., відбулося дводенне надзвичайне засідання Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй для відзначення 20-ліття з дня підписання чартеру тієї організації. Приявними у залі місцевої опери були делеґації 113-ох членських держав ОН, всіх за вийнятком Домініканської Республіки, де тепер не має леґального й міжнародного визнаного уряду. Однак ніхто з закордонних голів держав чи видатніших прем'єрів на те засідання не приїхав і президент Джансон був одиноким головою з-поміж 5-ох постійних членських держав Ради Безпеки ОН, який виголосив промову.

Президент Джансон прославляв Об'єднані Нації, ствердивши, що їх заслуга не в протоколах і засіданнях, а в тій зміні, яка настала в душах людей і народів. Тому він згори підкреслив, що не буде говорити про хиби і невдачі Об'єднаних Націй. Найважливішою з конкретних справ, що їх він заторкнув, була справа теперішньої війни у В'єтнамі. Президент підкреслив, що Об'єднані Нації мусять цікавитися цією проблемою, як яскравим порушенням основного принципу з чартеру ОН, що сусід не має права нападати на сусіда. Водночас Президент звернув увагу, що комуністи відкинули до цього часу усі спроби поладнати війну у В'єтнамі за конференційним столом, знехтувавши, між іншим, також оферту генерального секретаря Об'єднаних Націй, який зголосився на посередника. Президент ствердив, що ЗДА приймуть „кожного агента чи аґенцію", які будуть старатися переконати комуністів, що війна не дасть їм ніяких користей і що треба засісти за конференційний стіл. Щодо інших справ — Президент, маючи, очевидячки, на увазі закиди, зголошувані на адресу Америки щодо її акції в Домініканській Республіці, поручав настільки удосконалити мирову машину Об'єднаних Націй, щоб вони мали — у випадку негайної потреби — до розпорядження міжнародне військо, готове до від'їзду в загрожену країну впродовж годин. Президент пропонував теж пожвавити спільну акцію у боротьбі проти голоду, хворіб і нужди у світі. Президент ствердив, що „спадщина, яку всі ми дістали, є дуже крихка. Війна напевне розбила б її. Гордість і ароганція знищили б її. Легковаження і байдужість знищили б її. Знищили б її вузький націоналізм і ідеологічна нетолеранція — або нагальний екстремізм з-ліва або справа" ...

Генеральний секретар У Тант вбачав найбільшу загрозу для світу у труднощах зберегти добрі взаємини між Сходом і Заходом та висловився проти будування політики на державних амбіціях, опертих на силі. — Совєтський амбасадор Микола Федоренко всю свою промову присвятив лайці проти ЗДА. Він назвав виступ президента Джансона „нудною проповіддю" та оскаржував Америку, як буцім-то єдиного винуватця війни у В'єтнамі і неспокою у Домінікані. Представник Румунії палко боронив „право" Комуністичного Китаю засідати в Об'єднаних Націях. Амбасадор ЗДА Адлей Стівенсон, який був останнім промовцем, висловив сумнів, чи Федоренко промовляв у честь ювілею Об'єднаних Націй чи ювілею холодної війни. — Найперші газетні коментатори стверджували „брак ентузіязму" та урочистої атмосфери на залі засідання. Назверх будинку відбувалися мирні демонстрації. Поруч із лівими демонстрантами, які носили транспаренти з закликами до Америки, щоб припинила війну у В'єтнамі, були й демонстранти з мадярської та української національних груп в Америці. Між транспарентами були й заклики до визволення поярмленої України.

Комуністи здобули столицю одного повіту в Південному В'єтнамі

Сайґон. — Війна проти комуністичних партизанів у Південному В'єтнамі позначилася під кінець минулого тижня кількома драматичними подіями. Комуністичні партизани здобули в п'ятницю минулого тижня місто Туморонґ, столицю провінції Контум, за 290 миль від Сайґону. Не зважаючи на низькі хмари і зливні дощі американське летунство перевело кілька налетів на те місто, проте не можна було перевести парашутну операцію, а ген. Вестморленд переконав південно - в'єтнамське командування, щоб не висилати суходільним шляхом відсіч, яка напевно знову попаде у ворожу засідку. Таким чином те місто було — і все ще є — впродовж двох днів в руках комуністів. Всякий зв'язок з ним перерваний. Комуністи застосували у на-сько - китайську тактику т. зв. „людських хвиль" — кинувши до бою коло 2 000 добре вишколених і озброєних вояків, які наступали безуступі проти цього міста російпинно, без уваги на втрати. Висота обопільних втрат не відома. Другою неґативною подією був терористичний замах виконаний в суботу (за далекосхідним часом) проти так званої плаваючої каварні на передмісті Сайґону, недалеко американської амбасади. Терористи підкинули міну та майже одночасно годинникову бомбу. Від їхніх вибухів було понад 30 вбитих, в тому числі 9 американських військовиків, та кругло 50 ранених, в тому числі багато жінок. Клієнтелю цієї плаваючої каварні, приміщеної на великому поромі, становили заможніші в'єтнамці і, здебільша американці. В тому самому дні в'єтнамські комуністи оприлюднили повідомлення, що вони розстріляли американського полоненого сержанта Гаролда Беннета, буцім-то „у відплату" за екзекуцію, переведену в Сайґоні на терорості Тран Ван Донґові. Комуністичний комунікат називає розстріляного американського сержанта „злочинцем" та прославляє, як героя, свого терориста. В комуністичному полоні у В'єтнамі є 19 американських військовиків, членів різних родів зброї. З американського боку названо вбивство американського сержанта Беннета — кримінальним злочином.

ЧЛЕНИ СВУ ПІКЕТУВАЛИ ВИСТУПИ БАЛЕТУ МОЙСЕЄВА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Під вписаними на транспарентах гаслами „Воля для України", Росіяни, забирайтеся з України", „Припиніть русифікацію України" члени Спілки Визволення України пікетували в неділю 20 червня ц. р. Московський Ансамбль Танків під керівництвом Мойсеєва, який виступав тут в Медисон Сквер Гарден. Під час пікетування по полудні й увечері роздано між американську публіку понад 4000 листівок з інформаційно-пропаґандивним змістом. В демонстрації брали участь також окремі представники інших українських організацій.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

УКРАЇНЦІ НА СЛАВІСТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ В ВАНКУВЕРІ

На цьогорічній славістичній конференції, що відбулася в університеті Британської Колюмбії у Ванкувері в Канаді, було три доповіді на українські теми. Д-р Богдан Боцюрків говорив на тему „Православна Церква в Україні з 1953 року", а др Яр Славутич доповідав на тему „Молоді українські поети шістдесятих років". Американський учений, д-р Джон А. Армстронґ, автор відомої книги про український націоналізм, у своїй доповіді дав політично-демаграфічний аналіз на тему „Національність і мова в Україні". Крім славістів, у конференції взяли діяльну участь місцеві українці, що також улаштували прийняття для українських науковців. Згадані доповіді були обговорені дискутантами: д-р Р. Олійник, п. В. Гришко і проф. В. Августин (Йоркський університет).

Д-Р ЮРІЙ ФЕДИНСЬКИЙ ЗДОБУВ НОВИЙ ДОКТОРАТ

Блумінґтон, Інд. — Д-р Юрій Фединський , керівник правничої бібліотеки в Університеті Індіяни, здобув на цьому ж університеті — після семи років студій — новий американський докторат права, а не нострифікував свій давніший здобутий ще в Інсбруці (Австрія) титул доктора. як це було подано помилково в 117 ч. „Свободи".

ЩЕ ОДИН УКРАЇНЕЦЬ ШКІЛЬНИМ ІНСПЕКТОРОМ У МАНІТОБІ

Вінніпеґ, Ман. — Д-р Дж. Джансон, міністер освіти в Манітобі, проголосив 18 червня імена п'ятьох шкільних інспекторів, серед яких є один українець на ім'я Дмитро Козак, родом з Етелберт, Ман. До часу свого назначення Д. Козак, якому 45 років, був інспектором початкових шкіл в містечку Давфін.

З назначенням п. Козака число шкільних інспекторів українського роду в Манітобі збільшилося до 5. Ними, крім п. Козака, є: Михайло Іванчук, І. Халатурник, Максим Вавриков і Степан Клим. Найстарший службою і досвідом є інспектор Михайло Іванчук, осідком якого є місто Вінніпеґ.

СЦЕНІЧНИЙ УСПІХ ІВАННИ КАРАСЕВИЧ

Вінніпеґ. — В понеділок 13 червня на сцені Шекспірівського театру у Стратфорді, Онтеріо, виступила Іванна Карасевич. Вона грала ролю Лейді Мортімер в історичній Шекспіровій драмі „Генрик IУ". Її виступ був великим успіхом і відкриває їй сценічну кар'єру на канадійській сцені. Після вистави вона збирала численні ґратуляції і мала добрі відзиви преси про свій виступ. Іванна Карасевич походить з Вінніпеґу і є дочкою панства Івана і Марії Карасевичів. Її батько є відомим адвокатом в цьому місті і членом Президії Комітету Українців Канади.

РОКСОЛЯНА РОСЛЯК В ПРОГРАМІ ШЕКСПІРІВСЬКОГО ФЕСТИВАЛЮ

Стратфорд, Онт. — Молода українська співачка, сопрано Роксоляна Росляк, після своїх виступів у програмах Канадійської Оперної Компанії в Канаді і в ЗДА, заанґажована тепер до виступів у програмі Шекспірівського Фестивалю в Стратфорді, Онт. від 2 липня до 18 серпня ц. р. Вона виступатиме в ролі графині в опері „Весілля Фіґаро". Після Фестивалю Роксоляна Росляк почне проби в Канадійській Оперній Компанії в Торонті, де буде готуватися до виступу в опері „Ріґолетто" Верді.

Перші фінальні змагання УСК-у закінчилися нерішеною 1:1

Ню Йорк, 27-го червня. — Змагання за футбольний чемпіонат 1965 року і Чашу ЗДА між дружинами Українського Спортового Клюбу Ню Йорк і „Ганзи" з Шикаґо закінчилися нерішенним вислідом 1;1. Німецькі футболісти з Шикаґо, з трьома репрезентантами ЗДА, зробили дві несподіванки УСК-ові і його симпатикам: вони вже на 12-ій хвилині здобули ворота з вільного удару з 16 метрів, і — вони виявилися значно слабшою дружиною, як її оцінювано на Сході. УСК мав протягом цілих змагань значну перевагу, але дозволив собі накинути систему гри, вигідну противникові. „Ганза" стягнула після стріления воріт сім змагунів на лінію шістнадцятки і звідти вони посилали довгими викопами свою передню трійку на спорадичні випади. УСК пробував такими ж довгими і високими м'ячами постачати свій напад у гущі твердих і завзятих противників. Вирівняння для УСК-у здобув на 78-ій хвилині Сметгирст ударом головою з наріжникової подачі. В другій півгрі напад УСК-у прогайнував цілий ряд стрілових нагод. Другі змагання фіналу за Першість ЗДА і чашу відбудуться вже в наступну неділю в Шикаґо. Беручи під увагу різницю кляси гри в користь УСК-у та сподівану піддержку українських глядачів в Шикаґо, можна сподіватися перемоги УСК-у у відплатних змаганнях фіналу.

Відбиванкарі „Ньоману" і „Довбуша" здобули першість СУАСТ-Схід

Савт Рівер, Н.Дж. — В суботу, 26-го червня відбулись тут відбиванкові змагання за першість Союзу Українських Американських Спортових Товариств, філії Української Спортової Централі Америки і Канади на Сході ЗДА. В конкуренції чоловіків перше місце здобули відбиванкарі Білоруського СК „Ньоман" перед дружиною УСК-у Ню Йорк. Третім місцем поділилися пластуни дружини „Чорноморці" і молода дружина „Чорноморської Січі", яку недавно зорганізував ланковий Адріян Лапичак, а на п'ятому опинилися змагуни СУМА з Ню Йорку. В першостях жіночих дружин взяли участь лише дві дружини, „Довбуш" з Ню Гейвен і „Чорноморська Січ" з Нюарку. Перемогли в них більше досвідчені змагунки „Довбуша", здобуваючи цим офіційну першість СУАСТ-Схід. Турніром проводив ланковий відбиванки СУАСТ-Схід і його містоголова д-р Михайло Снігурович, а крім нього суддями поодиноких гор були також Г. Артюшенко, А. Лапичак і І. Сохан. Господарем цих першостей СУАСТ-Схід був БСК „Ньоман". На закінчення змагань переведено вибір найкращих змагунів турніру, якими вибрано серед жінок Таїсу Турянську і серед чоловіків Ігоря Сохана.

НАГОРОДЖУЮТЬ БАЛАКУНІВ

„У київському районі міста Полтави активно працюють сотні пропаґандистів" — пише 9 червня кореспондент „Радянської України".

Режимових балакунів партія нагородила цінними подарунками, екскурсіями до Києва, бібліотеками, а кількох навіть послали відпочивати на курорти.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Розварений світ

Упродовж останнього 20-річчя було декілька спроб об'єднувати держави довкола різних центрів за принципом чи то спільної ідеології, чи спільних державних інтересів. Найбільші організаційні зусилля виявив західній світ в обороні миру й безпеки, загрожених комуністичною експансією. Таким чином постали Організація Північно-Атлантійського Оборонного Пакту (НАТО) 15-ох країн атлантійського обширу, Багдадський пакт спершу 5-ох, потім, перезазваний на Центральний Пакт (СЕНТО), 4-ох держав Середнього Сходу і Південно-Східний Азійський оборонний пакт (СЕАТО) 8-ох держав обширу Індійського океану й Океанії. ЗДА ввійшли у двосторонні договори з кругло 40 державами. Створено Західньо-Европейську Унію з 7-ох держав і Европейську Економічну Спільноту з 6-ох держав. На американському континенті постала організація Американських Держав. Комуністичні країни об'єдналися у Варшавському пакті, підпорядкованому московському центрові. У ході процесу деколонізації пробували об'єднуватись азійсько-африканські держави на базі „невтральности".

Але в усіх цих союзах, фронтах і бльоках виникли вужчі або ширші розколини. В значній мірі послабшало НАТО, завмерло СЕНТО, внаслідок опозиції Франції спаралізоване СЕАТО. Політичне об'єднання Західньої Европи не зробило ніякого поступу. В комуністичному таборі спершу „збунтувалась" Югославія проти супремації Москви, нині, замість одного, існують два конкуренційні центри комуністичного руху, в Москві і Пейпінгу. Між „невтральними" точаться гострі суперечки. Організація Африканської Єдности стала фікцією. Латино-американський світ у стані хронічного ферменту.

Цей сумний фактичний стан дехто подає за доказ, що неможливо збудувати ані „єдиної сім'ї народів", ані надержавної влади, і тому Об'єднані Нації не мають рації існування. Але інші — і цих більше — саме у факті атомізації політичного світу вбачають конечність мати форум, на якому лідери всіх держав можуть бодай зустрічатися, отже конечність існування Об'єднаних Націй — тільки в кращому вигляді.

Револьта літераторів

З письменниками і мистцями комуністичним режимам не везе. Не зважаючи на довгі десятиріччя терору, „перевихови" по тюрмах та концтаборах і індоктринації, їх не вдається загнати в казарми партійного соцреалізму і „зрівнялівки". Не лише в сателітних країнах, але й в СССР у письменників та мистецьких колах посилюються намагання вирватися з-під диктату й „піклування" партійних чинників.

Характеристичним прикладом револьти літераторів у комуністичних країнах можуть бути останні події в Польщі. Загальні збори Варшавського Відділу Союзу Польських Літераторів, що об'єднує найбільше число польських письменників (початок їх відбувся 29 березня, а закінчився 7 травня), виявили повне банкрутство партійних ідеологів в ділянках літератури і мистецтва. У перший частині цих зборів виступив старий польський комуніст, учасник війни в Еспанії, Ян Вика в обороні тих польських письменників, які й далі друкують свої твори за кордоном. Його підтримали й інші літератори, обвинувачуючи режим в забріханості й безідейности, і вимагаючи скасувати превентивну цензуру, як головну причину занепаду польської літератури. В цьому напрямку поставлено на схвалення зборів окремі резолюції, в яких висловлено також вимогу скасування кари смерти, наглих судів і т. зв. Малого Кримінального Кодексу, що обмежує свободу мистецької творчости.

Ситуація на зборах загострилася до такої міри, що група льояльних до режиму літераторів добилася різними хитрощами перервання зборів на цілий місяць, сподіваючись таким чином змобілізувати свої сили і не допустити до схвалення запропонованих у першій частині зборів резолюцій. Проте, всі ці заходи, включно із застрашуванням опозиції, не дали бажаного комуністам висліду. Запропоновані комуністами контррезолюції були відкинені 98 голосами проти 37, при 40, що здержалися. Резолюції опозиції в справі скасування кари смерти, наглих судів і Малого Кримінального Кодексу були прийняті великою більшістю голосів. Єдиним успіхом комуністів було те, що вони добилися зняття з-під голосування резолюції про скасування превентивної цензури і передачі цієї справи на розгляд Центрального Комітету польської КП, з тим, що він має її вирішити її по лінії вимог опозиції.

На зборах варшавських літераторів партійне керівництво зазнало важкої невдачі. Польські письменники довели, що вони не припинять започаткованої ними боротьби за свободу слова і думки.

З БАВАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Мюнхен. — Баварія лежить на півдні Німеччини. До 1918 р. Баварія була королівством і мала в Німецькій імперії особливі права: наприклад, були баварські дипломатичні представництва в різних країнах. Коли в листопаді 1918 р. кайзер Вільгельм II в страху перед революцією утік з Берліну до Голляндії, королівська влада була скасована також і в Баварії. Однак члени династії Віттельсбахів залишилися, і їм не сталося ніяке лихо.

Родина Віттельсбахів дала Баварії визначних монархів, які, зокрема, були великими прихильниками мистецтва: музики, малярства, архітектури. Це ж у Баварії творив свої опери з королівською допомогою Рихард Вагнер. Архітектура баварської столиці — Мюнхену — належить до найкращих в Европі.

Донедавна Баварія була країною переважно хліборобською і скотарською. Ще й досі в баварських гірських околицях процвітає молочарське господарство. Однак після 1945 р. це змінилося. Теперь майже третину населення творять тут переселенці із східніх триторій Німеччини та колишні німецькі колоністи з України, Польщі, Югославії і т. д. Велику частину між цими виселенцями становлять судетські німці, що жили в колишньому чеському королівстві під владою Австрії, пізніше в Чехо - Словаччині.

Нові мешканці Баварії прийшли з індустріялізованих країн і принесли з собою, хоч не капітали, то „творчі голови" (вираз президента Чехо - Словаччини Бенеша в 1945 р.). Так вигнанці з Чехії створили в Баварії скляну промисловість за традицією Яблонецької мануфактури в своїй батьківщині, „Богемії" (у нас відома назва — „бемське скло"). З малого поміж війнами містечка в Баварії світова фірма Грундіга, в Ерлянгені, тихому провінціяльному місті, осіла фірма електричних механізмів Сіменса і т. д.

Політично Баварія не може додержати кроку з господарським розвитком. Нові переселенці зі сходу ще „не вросли" в баварську землю, їх думки й далі линуть в країни, де жили вони або їхні предки. Перед у баварській політиці ведуть баварці „з діда - прадіда".

Баварія має дві партії, які зазначають окреме положення цієї країни в Німеччині: Федеративний Республіці: Християнсько - Соціяльна Унія і Баварська Партія. Обом цим партіям не пощастило з провідниками. Голова Баварської Партії Бавмгартнер мав конфлікт з законами і був судово караний: це його тяжко пригнобило, і він рік тому помер. Голова Християнсько - Соціяльної Унії Штравс, бувши військовим міністром у Бонні, перестушив межі своєї влади, звелівши заарештувати редакторів тижневика „Шпігель", що критикували його діяльність. Через те Штравс мусів покинути посаду міністра.

Наближаються вибори до парляменту Німеччини. В Баварії партія Штравса перебуває під ударами противників, які роблять цій партії різні закиди за діяльність її голови. Зокрема непопулярним став Штравс через свої намагання всяким способом вернутися на міністерське крісло в Бонні. Він уживає інтриг також проти теперішнього прем'єра Ергарда, дуже популярного в масах „майстра господарського чуда".

Перед прихильниками Ергарда, що є одночасно прихильниками Штравса, стоїть завдання, яке трудно розв'язати. В Баварії немає партії Ергарда, що зветься Християнсько - Демократична Унія. Штравсова Християнсько-Соціяльна Унія перебуває в Бонні в коаліції з партією Ергарда. Отже, виборець у Баварії, який хоче голосувати за Ергарда, мусить вибирати Штравса...

З цієї причини чути в Баварії голоси, щоб Ергардова Християнсько - Демократична Унія поширила свою діяльність і на Баварію. Однак ні це Ергард не може рішитися, бо тоді ділки б у Баварії дві партії з подібною програмою, що різняться між собою лише іменами своїх провідників. З цього могли б користатися на виборах противники: соціял - демократи і ліберали (Вільна Демократична Партія).

Штравс має чимало противників своєї політики серед своїх однопартійців, але перед виборами партія не хоче робити зміни в проводі. Партія Штравса сподівається виграти на баварському патріотизмі. Бо Штравс „баварець з діда - прадіда": його батько має в Мюнхені підприємство, що виробляє добрі ковбаси. А ковбаса до доброго пива — найсмачніша закуска...

П. А.

Давай молоко і м'ясо

„Радянська Україна" з 4-го червня бештає колгоспи України за те, що вони погано виконують вимогу партії — дати державі більше молока, м'яса та інших продуктів тваринництва.

У Криму в середньому за добу надоюють більше 10 кілограмів молока від корови, на Запоріжжі та Херсонщині — 9 кілограмів, на Львівщині — 8 кілограмів...

А от у колгоспі „Восток" Шосткинського району, Сумської области, добовий надій молока становить лише 4 кілограми на корову.

Часопис пише, що дійне стадо не догодовують, майже третину молока втрачають на внутрішньогосподарські потреби, поголів'я досі не вивели в табори й утримують у зимових приміщеннях, в антисанітарних умовах.

НА ДВІ ЗМІНИ

Всюди у межиріччі Дністра та Дунаю і в прилеглих до Південного Бугу господарствах, — пише 6 червня з Одеси кореспондент „Радянської України", — трудівники села ведуть обробіток засівів, головно проривання буряків. Ланки тепер працюють на дві зміни.

Софія Парфанович

КОМУ БОЛИТЬ ГОЛОВА ЗА ЧУЖИХ ДІТЕЙ

(З циклу: Голос з провінції)

(1)

З нашої дітройтської провінції ми вибираємося до динамічного центру української культури: Торонта. На з'їзд працівників дитячої літератури. На ювілей „Дзвінка", що був епохальною подією на наших землях та історичним виданням, на якому зростали покоління. Нам здається, що мусимо там бути, що мусимо причинитися й ми до голосів громадянства. Там ми зустрінемося з масою української молоді, вихованої в національному дусі. Зустріч буде велична й незабутня і для письменників, і для дітей. У Торонті шістдесят тисяч українців, а самих рідношкільних дітей щось зо три тисячі. Вправді з досвіду знаємо, що ця математика більше теоретична і що на практиці наша громада маліє, тане, нулі відпадають якось самочинно, і залишаються десятки чи навіть одиниці. Але тепер — Торонто! Чомусь нам завжди здається, що там інакше, як тут...

То це ми. А що ж вони, оті члени Об'єднання Працівників Дитячої Літератури — ОПДЛ? Ініціятори й господарі з'їзду. От хоч би один з чільних панів, з яким я переписувалася під час підготови. Піддавала йому думки, що треба зробити і як влаштувати. Мої статті з цього ж циклу викликали і перед його уяву чарівний образ многолюдного збору, в якому переважає молодь. Я знову нагодувала на панелі, що його відбуватиме молодь. Вона дискутуватиме над нашою книжкою, вона скаже, чого хоче, а чого не хоче і чому. Ми, старі, навчимося від молодих, що і як писати.

Такі і ще більші, ще різноманітніші проєкти напевно розглядали панове з Торонта. Отже, в першу чергу повідомлення. Інформовано не лише пресу, про що йдеться, і в статтях розгорнено думки про дитячу літературу. До організацій і установ за кілька місяців наперед звертаються господарі з'їзду з проханням не влаштовувати в ті два дні ніяких молодечих імпрез. Перед самим з'їздом поновлено інформаційну кампанію. Підготовлено програму з двома авторськими вечорами, один в суботу, на якому мали читати конкурсові твори — перед з'їздом ОПДЛ проголосило конкурс на оповідання для дітей — і в неділю: зустріч з молоддю, чи пак дітьми та читання для них.

Здавалось, отже, що зроблено все потрібне для того, щоб з'їзд відбувся якнайкраще. У пам'ятну неділю 29 травня надворі сяяло сонце і цвіли конвалії та бузок, хоч повівав холодний вітер. Можна взяти яку намітку? Але навіщо? Там, на залі, буде багато людей і буде гаряче. Але чого це так тихо в інституті св. Володимира? Невже ця жменька і є наш з'їзд?! Кілька письменників, і то в більшості місцеві, Управа ОПДЛ, ще одна - дві особи — і це все!

Прийшлося починати без отієї вимріяної широкої публіки і відбувати з'їзд для нас самих. Щоправда, ОПДЛ начислює щось із 40 членів, але не всі з'явились. На пальцях рук можна почислити. Але де наші провідні люди, де шкільні вчителі, де молодечі товариства? Невже справді дитячою літературою зацікавлені тільки ті, що її творять?

Трагічна правда ставала перед нами в усій своїй похмурій величі.

На авторському вечорі було більше публіки, але далеко не стільки, як повинно бути. Та й зустріч з молоддю була знову така зустріччю зі старшими, бо молодь, чи пак дітей привели може зо два десятки батьки, самі письменники, що вдома виховують їх інакше, як ті, яких не було на залі.

Що ж сталося, чи що діється? — з'являлось питання, що мучило нас всіх. Воно насувалось настирливо впродовж усіх, скромних зрештою, частин з'їзду. На нього я шукала відповіді, і те, що знайшла, пояснило мені справу.

Колись, видаючи „Букваря", казав Шевченко: „Зробімо мале діло, а велике саме зробиться". Бо він розумів, що треба будувати націю від основ, від її дітей. Чи розуміємо це ми?

Сімдесят років тому розумів цю справу, як не можна краще, Франко. Такий глибокий, просто геніяльний ум. Його, філософа і творця, стала боліти голова за дітей. І так постав „Дзвінок". На ньому виховались покоління. Він залишився для них світлим спогадом, променем, що проводив їх по дальших, покручених стежках життя. „Дзвінок" згромадив усіх тогочасних письменників, для яких хоч вони були такої міри, як Леся Українка, не був надто малий. То не була мала література, якої нині цураються ті, що в погоні за славою спинаються на котурни модерних і незрозумілих фраз. Вони знали, що це шевченківське мале діло, яке є основою для великого.

Так, „Дзвінок" був світлою появою і вихователем поколінь. Аж поки війни не прогромили його, як і все наше життя... Разом з тим ляг і „Тараньків Світ", і все, що будувало душі дітей. То були книжки, які появлялись рівнорядно: „Лис Микита", „Абу Казимові капці", „Малі герої", „Збиточник Гомфрі", „Легенди про Христа", „Коли ще звірі говорили", народні казки, безсмертні байки Глібова і ще багато чудових творів для дітей та молоді.

Яка доля давніших творів і які вигляди нових бути виданими і опинитися на руках у читачів, що повинні почати життя з українською книжкою?

Розгляньмо передусім, яка доля давніших видань. Вони ж бо готові, їх не треба видавати, вкладати в них гроші. Ось, наприклад, упродовж 15 років розійшовся не цілий наклад байок Глібова. Розкішно ілюстровані, прекрасні байки. А та вся гора казок авторів братів Ґріммів чи Ан-

КНИГА ЮРІЯ ШЕРЕХА — „НЕ ДЛЯ ДІТЕЙ"

Юрій Шерех. „Не для дітей". Літературно-критичні статті і есеї. Вступна стаття Юрія Шевельова. Видавництво Пролог 1964. Стор. 414.

Книга Юрія Шереха, без сумніву, цінний вклад в історію української літератури з двох причин: це є першою й заразом вдалою спробою синтетичної оцінки обох ренесансів української літератури 20-го століття, — великого відродження 20-их років і малого, еміграційного 40-их років; а рівночасно це також спроба насвітлити закономірність розвитку літературного процесу, паралельно до процесу національного розвитку України в їх історичному аспекті.

Книга складається з двадцяти статтей та есеїв і вступу, названого також некрологом, мѐтою якого є „говорити правду і тільки правду" (ст. 10); автор, Юрій Шевельов, уважає цей некролог матеріялом для біографії.

Есеї і статті творять ланцюгову цілість і дають змогу читачеві слідкувати за викладом автора, спостерігати і сприймати його оригінальну, а часто діяметрально протилежну до тої, що було написано на дану тему раніше, — інтерпретацію літературних стилів нашого віку та індивідуальних творів письменників. Вступом до цього культурного є перша стаття про культурні зв'язки України і Росії — „Москва, Маросейка".

Есеї — „Хвильовий без політики", „Легенда про український неоклясицизм", „Стилі сучасної української літератури на еміграції" і „Українська еміграційна література в Европі 1945-1949" — є головними колонами мосту, по якому автор вміло проводить читача, простеливши помост критичними і рецензійними статтями про твори талановитих поетів і письменників.

Шерехові статті, за словами Шевельова, „це людський документ", однак, беручи ширше, цей документ шукання і змагання кращих одиниць української еміграції за її духове обличчя, за гідну репрезентацію України, її культури і літератури у вільному світі. І саме таким документом є і буде книга Шереха для майбутнього дослідника першої половини біжучого століття.

Щодо стилізації і форми автор так характеризує свою працю: „Стилістично статті належать до різних типів. Одні написані в есеїстично-журналістичному тоні. Другі, особливо статті про неоклясиків (незакінчений цикл: стаття про Рильського лишилася ненаписаною), тримаються більш академічного або псевдоакадемічного тону, дещо ялового з самої природи. Перші, можна припускати, читатимуться з більшим зацікавленням, інші вимагатимуть більшого напруження. Спроб підвести статті під спільний стилістичний знаменник не роблено". (ст. 33)

До цього залишається додати мало, щоб доповнити загальну характеристику есеїв „Не для дітей". Присутність автора відчуває читач навіть тоді, коли він віддзеркалює обличчя якогось письменника і, здавалося б, зовім об'єктивно розбирає його творчість. Всі есеї читаються з напруженням: читача абсорбує логічність аргументації, і рівночасно захоплює його многосторонність та ерудиція, яку можна порівняти з ерудицією Івана Франка і Миколи Зерова. З останнім поєднує це обидвох — Шереха й Шевельова — добірність мови і прецизія вислову думки.

Найбільше, однак, зацікавлення викликає у читача вступна стаття Юрія Шевельова, що вже з першої сторінки „бере читача за серце" своєю безпосередністю і хвилюванням, хоч автор ставить епіграф Едварда Стріхи: „Не хвилюйся". П'ятнадцятилітню діяльність Шереха (1941-1956) визначає Шевельов „поступовою втратою ілюзій" і щирим протестом „проти радянської системи, і прямим породженням її, в антитезі... Коли шкаралуща радянського нарешті остаточно відпала, потреби в існуванні Шереха не стало" (ст. 29). Читач може погоджуватись, або й ні, з присудом Шевельова, і може, перегортаючи сторінки, дякувати Богу, що кінець Шереха є фіктивний і ніяк не означає кінця його творчої сили.

„Конфлікт Шереха з еміграцією, — пише Шевельов, — тільки один з неминучих у житті кожної людини, а тим більше хоч трохи творчої, конфліктів одиниці з масою і з дійсністю. Змінний буває тільки кінець: чи індивід замикається від суспільства й перетривує в своїй упертості, чи капітулює? І якщо капітулює, то чи здається суспільству, а чи вчиняє самогубство. З цих можливостей Шерех вибрав останню" (ст. 27).

Однак не конфлікт зі суспільством був причиною кінця Шереха, як далі стверджує автор: „Справжньою причиною його кінця була внутрішня вичерпаність". Це останнє читач хотів би розуміти, як закінчення певного періоду творчости і початок нового, ще ширшого льоту. Нещастям Шереха було те, що він виріс у задушливій атмосфері совєтської системи, яка тяжіла над ним п'ятнадцять років. Визволившись від неї, Шерех став Шевельовим, який родився у вільній Америці, рідкого розмаху і можливостей, і тому читач книжки „Не для дітей" вірить, що Шевельов не почниватиме, а використає свій талант і свої можливості для збагачення світової скарбниці науки і культури.

А. Власенко-Бойцун

дерсена розійшлися в мільйонах примірників. „Легенди про Христа" К. Малицької за тих самих п'ятнадцять років розійшлися „аж" у тисячу примірниках. Друга тисяча спочиває в пивниці. З нових видань тяжко навести приклади. Назагал книгарні неохоче продають все, що завгодно, тільки не книжку — вона залягає на полиці або й під нею.

Хто ж що дає нашій великій еміграційній громаді книжку чи загалом щось для дітей? „Веселка"? З своїми трьома тисячами передплатників? А де ж решта? Насже тут, кажуть, понад два мільйони! ОПДЛ - жменька людей, що перебрали на себе непосильний тягар дбати про книжку дітям. Поза кількома молодшими письменниками це старші панове: Гошовський, Завадович, Барагура... Вони працюють у „Веселці", а крім того розпадаються за такі справи: створення видавничого фонду, конкурси на твори дитячої літератури, підготова творів до випуску.

(Далі буде)

С. Риндик

НА УХОДАХ

(Образки)

(7)

І на цьому все скінчилося б, якби не один таборянин. Якось так Бог дав, що він чомусь оглянувся назад — якраз тоді, коли Іван хапнув свічки, і побачив це святокрадство. Цей грішний акт оголомшив його. До кінця служби не дав йому молитися і вважати на святі слова й святоспіви. А коли прийшов додому, жінка відразу зауважила смуток на його обличчі.

— Що з тобою?

— Та нічого.

— А чого так оплошів? Кажи, що сталося!

Чоловік знав, що жінка не відчепиться, поки не дізнається правди, і признався. Оповів про все, що бачив, і спитався, чи не треба про це оповісти титареві. Чи стримати.

Жінка була дуже вразлива і кинулася, мов опарена, почувши, чи не донести про все титареві.

— Боже тебе борони! Нікому ні слова, ані пари з уст. Ти ходиш до церкви Богу молитися, а не за злодіями дивитися. Мовчати!

І чоловік не сказав нікому нічого. І жінка теж.

Тільки їх сlизькохазяйка сусідка не втримала язика за зубами. Це була велика песимістка і проповідувала скорий кінець світу. Довідавшись від самої жінки, що сталось, вона аж скрикнула:

— А хіба я не казала, що надходить кінець світу і страшний суд?! Люди добрі! Вкрасти в церкві свічки! Рятуйте, хто в Бога вірує!

І пустила язика на спацер. До вечора вже цілий табір знав про доконане святокрадство. А коли на другий день церковний староста пішов до священика порадитись, що має в цій справі зробити, старенький пан-отець сказав йому:

— Ще вчора приходили до мене люди і оповіли про все. Усіх вразило це нещастя. І я цілу ніч думав, що маю робити. Думав різно і надумався, що найкраще залишити все на Божу волю. Бог знає, що робити, і зробить згідно з вічними законами свого премудрого Промислу. Святотатства трапляються раз-у-раз, і Господь Бог має вже велику практику в залагоджуванні їх. Тож знає, що робити. З історії відомо, що предки нинішніх москалів вкрали в нас чудотворний образ Вишгородської Матері Божої, і потім цей образ став у них найбільшою святинею і поміг їм завоювати Казань і ціле казанське царство. Отож бачимо, що Господь не покарав москалів за святотатство, а ще помогли їм. Віра їхня спасла їх. Те саме сталося з чудотворним образом Белзької Матері Божої, що його вкрали поляки і примістили в Ченстохові. Через цілі віки Матка Боска Ченстоховска була і є для поляків найбільшою святинею і обдарює їх Божою ласкою. Віра їх спасла їх. Тож можливо, що й віра оцього нашого злодія спасе його.

А за кілька днів було свято Успіння Пресвятої Богородиці, і на проповіді пан-отець сказав між іншим таке:

— Будьте милосердні до своїх ближніх і не судіть їх. За своє довге життя я бачив, як багато люди грішать, і не раз приходив до думки, що якби на небі був за суддю не Господь Бог, а якийсь законник, призначений міністерством юстиції, то давно вже не було б ані одної душі на світі: всі були б засуджені і покарані на смерть. А Господь Бог — милосердний. І ціле небо — само милосердя. А Мати Божа, що її свято Успіння сьогодні святкуємо, наймилосердніша за всіх святих. Тож молитися до Неї. Вона дуже добра. Повірте мені. Амінь!

Люди з побожністю слухали це слово і брали його до серця, але поступовіші елементи добродушно усміхались.

— Наш старенький батюшка, — казали одні, — вийшов з церкви, — думає ще категоріями з доби царя Гороха і забуває, що з того часу відбулася велика еволюція і на землі, і на небі. Замість волів, — літаки, замість лука, — атомова бомба.

— А колись чоловік, — додавали другі, — парив свою жінку, аж дранта з неї летіло, аж солов'ї в саду тьохкали на ґвалт, на сполохи, аж зозулі в гаю з переляку кували:

Соловей в саду
Тьох-тьох, тьох-тьох!
Котяться сльози,
Як той горох.

Зозуля в лісі
Куку, куку!
За що я терплю
Таку муку?

Наші діди не дуже хапалися боронити рідну землю від чужої окупації, але рідних жінок били героїчно. І за це не треба було споміатися й відбивати покаянні поклони. А тепер і на небі, замість колишнього многоласкавого милосердя, настала зовсім інша юриспруденція. З волі Божої сталося так, що жінку тепер ані пальцем не можна пацнути. Де-де-де! Щоб спокутувати гріхи дідів, годуємо тепер своїх дітей ми, чоловіки, і годуємо їх з дудликів і коров'ячим молоком, щоб мали здоровий коров'ячий розум.

Отаку реакцію і такі розмови викликав нерозважний учинок Івана Другого. А йому ніхто нічого не сказав, і він нічого не знав. Лише коли в найближчу неділю прийшов до церкви і став на молитву, за кілька хвилин зробилося довкола нього порожнє коло. Люди боялися, що на Івана впаде грім, а при тому може дістатися і невинному чоловікові. Коли це повторилося ще раз, Іван зрозумів, що люди сахаються його, і догадався, що Бог таки бачив його злодійство і внушив людям якусь відразу до нього. Іван глибоко задумався...

Довго думав, багато думав і кінець-кінцем прийшов до прикрого висновку:

— Нічого тобі, чоловіче, не лишається, мусиш за свічки заплатити.

Пригадав, скільки свічечок засвітив, — вийшло сім. Але коли першої неділі порахував налої, побачив, що свічечок мусіло бути щонайменше вісім. Питання, сім чи вісім, мучило його цілий тиждень, і остаточно Іван прийшов до твердого висновку, що вкрав тільки сім свічечок. Вартість їх вирішив сплатити сімома ратами, даючи на тацю кожної неділі відповідну жертву. І в першу неділю так і зробив. Але після цього стало йому дуже шкода грошей, і дальші рати відпали. Заразом Іван перестав ходити до церкви.

Протокол про Івана Третього

Іван Третій не мав нічого спільного з релігійними справами, хоч походив, як жартували деякі таборяни, з давнього жрецького роду, бо був дуже нажерливий і захланний. Належав до таборових комендантів: був референтом одягового магазину. А став славним через дві оказії. Перша була така:

Одного дня табором потрясла велика сенсація: одна жінка дістала з Америки пакунок, де були такі дари: фунтова бляшанка товченого сала, фунтова бляшанка олії, фунт зеленої кави в зерні і два фунти білої пшеничної муки, а поверх цього добра один американський долляр! Цей княжий дар прислала їй добра знайома, що виїхала до Америки ще перед війною. Про це треба було мовчати, щоб бідні люди не дратувалися. Але жінка не стрималася і десь ляпнула. І відразу ввесь табір заговорив, і всі душі пойняла велика заздрість. Особливо душу Івана Третього. Її взяли найбільші заздрощі.

— Яка неправда на світі! — скаржився Іван людям: — Тут чоловік працює день і ніч, не вилазячи з магазину. Працює на людей, і ніхто ані взним'я не скаже, а якійсь нетрудовій бабі присилають з Америки дари таке добро. Нізащо, ні-про-що. Де правда? І не та баба може людям в очі дивитися?!

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 17-го ДО 21-го ТРАВНЯ 1965 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(8)

X. ДОПОВІДІ ЧЛЕНІВ ЕКЗЕКУТИВИ ПРО МАЙБУТНЮ ПРАЦЮ З ДИСКУСІЄЮ ТА ДОПОВІДЯМИ ОБЛАСНИХ ОРГАНІЗАТОРІВ

ДОПОВІДЬ ДИРЕКТОРА КАНАДІЙСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ БОГДАНА ЗОРИЧА

(Закінчення з попереднього числа)

Актуальні справи

1. Канадійська Канцелярія повинна заздалегідь бути повідомлена про те, на яку висоту морґеджів може рефлектувати членство в Канаді в даному році. Справа морґеджів мусить бути координована.
2. Якщо морґеджі на церкви мають позбавляти союзове членство привілею одержати морґедж на житлові доми, то не можна коштом членських прохань інвестувати союзові гроші в будову церков.
3. Я дуже прошу про затвердження для Канади членських прохань на $75,000, що вже давно вплинули до канадійської канцелярії:

ПЛЯН ПРАЦІ ДИРЕКТОРА КАНАДІЙСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ ВІД 1-го ЧЕРВНЯ ДО КІНЦЯ ГРУДНЯ 1965-го РОКУ

Накреслюючи 7-місячний плян праці поза Канадійською Канцелярією, треба виходити з реального стану союзового життя в Канаді, з організаційного застою та з усіх браків, що витворилися впродовж останнього часу.

Щоб направити цей стан, треба директорові Канадійської Канцелярії виїхати в терен, особливо в загрожені міста, що вимагають негайної санації: Конкретно:

1) Цілий червень треба присвятити для Монтреальської округи, самого міста Торонта з його одинадцятьма відділами і околиці Ґвелфу. Монтреальська округа під оглядом організаційної праці є відсталою в пропорції до тих можливостей, які має це місто з околицею. Відбуття ділової наради з усіми членами і секретарями монтреальської округи є дуже на часі.

Торонто із своєю специфікою, з традиційним наставленням повільної організаційної праці відділових секретарів вимагає теж більш ділово зайнятися в канадійській канцелярії зміною дотеперішньої методи праці, і в тому напрямі треба теж присвятити тиждень чи два часу.

Ґвелф з околицею має доволі поважну кількість українського елементу, який обслуговувати буде молода надійна особа, що має всі прикмети доброї організаторки. Підготування цієї особи теж входитиме до плянів реальної праці директора Канадійської Канцелярії у місяці червні.

2) Вакаційний період і впровадження в організаційну працю обласного організатора.

3) Поїздки директора Канадійської Канцелярії по цілій Канаді від вересня до кінця листопада.

4) Роблення підсумків праці.

Предложені мною „Побажання Союзової Канади" разом із 7-місячним пляном праці директора Канадійської Канцелярії вимагають дбайливого розгляду, докладної їх аналізи, а вкінці апробати і жадання виконности. В цій ситуації, це по моєму найкраща розв'язка союзового питання в Канаді. Заанґажування на організаційну працю одного постійного обласного організатора та кількох організаторів місцевих чи районових мої пропозиції можуть тільки доповнити по лінії скоршої реалізації висунених мною найближчих завдань, але ніколи не можуть мати впливу за зміну самої концепції, самого пляну.

Після цього о год. 12:45 перервано наради до ранку наступного дня. Перед закриттям нарад заст. головного предсідника інж. Степан Куропась запросив приявних на прощальний, традиційний бенкет, який відбувся вечором цього дня.

ТРАДИЦІЙНИЙ ПРОЩАЛЬНИЙ БЕНКЕТ

Бенкет відбувся вечером в їдальні „Союзівки". Майстром церемонії був інж. Степан Куропась, а музичним керівником Богдан Зорич. На бенкеті виступали з мистецькими точками: Марія Лисогір, Олександра Куропась зі сольовими співами при фортепіяновому супроводі Зірки Зорич, та хор радних УНСоюзу під орудою Богдана Зорича.

У бенкеті крім усіх учасників річних нарад взяли участь також дружини деяких гол. урядовців та члени Стипендійної Комісії, яка в тому часі відбувала на Союзівці своє річне засідання з її головою проф. Романом Смаль-Стоцьким на чолі.

П'ятий день нарад

П'ЯТНИЦЯ, 21-го ТРАВНЯ 1965 р.

В п'ятницю, 21-го травня, п'ятого дня нарад, о год. 9.30 рано головний предсідник Йосип Лисогір відкрив восьму сесію річних нарад Головного Уряду.

Першою точкою програми мало бути затвердження предложеного головним касиром бюджету. Однак, після короткої виміни думок в цій справі та після завваги головного секретаря Ярослава Падоха, що його пропозиції відносно майбутньої праці УНСоюзу вимагатимуть нових видатків, головний контролер Петро Пуцило запропонував поставити перед затвердженням бюджету точку: Внески і ухвали. Пропозицію принято, після чого гол. предсідник попросив до слова головного секретаря Ярослава Падоха, який зреферував пропозиції відносно праці в організаційно-секретарській ділянці.

XI. ВНЕСКИ І УХВАЛИ

Гол. секретар Я. Падох запропонував схвалити наступні рекомендації:

1) Затруднити в Головній Канцелярії у секретарському відділі, окремого службовика для організаційних і інформаційних та вишкільних справ.

2) Підшукати і прийняти на працю двох дальших обласних організаторів, одного для Канади і одного для ЗДА, зокрема для міста і стейту Ню Йорку.

3) Підвищити організаторську винагороду за грамоти акцидентового забезпечення.

4) Підвищити організаторську винагороду за грамоти на всі інші кляси, за вийнятком часового забезпечення.

5) Надрукувати нове видання книжки „УНСоюз у світлі чисел", в англійській мові.

6) Прийняти на працю по більших українських осередках „парт тайм" організаторів за відповідною винагородою.

7) Продовжувати більш інтензивно вишкіл організаторів і секретарів на центральних і окружних курсах, по змозі оплачуючи курсантам кошти доїзду.

8) Відзначити пам'ятковими нагородами довголітніх членів УНСоюзу, які є членами 50 і більше років (їх нараховує УНСоюз 620).

9) Посилити передконвенційну кампанію, закликаючи, щоб члени вибирали делеґатами на Конвенцію у першу чергу активних у кампанії діячів.

10) Влаштовувати ширші імпрези для вручування заслуженим союзовцям ювілейних відзнак, при співучасті ширших громадських кругів.

11) Посилити участь Головних Урядовців у членській кампанії та видати заклик від Головного Уряду, щоб за його прикладом пішли всі відділові урядовці (не лише секретарі і предсідники), приєднуючи принайменше по 5 нових членів у році.

12) Продовжувати акцію членства у Президентському Клюбі, до якого зачисляється предсідників відділів, які приєднують по 7 і більше нових членів.

13) Звернутися із закликом до а) Відділів, щоб придбали принайменше по 10 нових членів, б) до округ, щоб придбали в цім році нових членів у числі рівному бодай сім і пів відсотка свого членства, в) до постійних організаторів, щоб приєднали бодай по 60 членів у році, тобто по 5 членів місячно, г) та до обласних організаторів, щоб самі приєднали принайменше по 100 членів, крім своєї іншої багатосторонньої організаторської праці в терені.

14) Надрукувати нове видання „Фактів про УНСоюз".

15) Видати окремі брошурки з інформаціями про всі роди забезпечення, які видає УНСоюз, а згодом усі разом про „Наш товар".

16) Повести посилену акцію поширення акцидентового забезпечення.

17) Видати стінний календар УНСоюзу на 1966 рік.

18) Видати податковий підручник накладом УНСоюзу.

19) Опрацювати пляни можливого задержування дивіденди на рахунок збільшення суми забезпечення членів.

20) Збільшити опіку над Відділами за посередництвом обласних організаторів і посилити акцію творення нових відділів УНСоюзу по українських оосередках, де їх немає.

21) Скріпити організаційну працю УНСоюзу на терені Канади за посередництвом, а то й ініціятивою Канадійської Канцелярії:

а) Виданням канадійської „Трибуни УНСоюзу",
б) Затрудненням обласного і окружних організаторів у Канаді,
в) Поїздкою Дирекора Канадійської Канцелярії на Захід Канади для активізації Відділів і округ,
г) Уділюванням морґеджів для членів УНСоюзу та їх громад,
ґ) Радієвими програмами,

22) Подбати про те, щоб у далеких українських осередках у телефонічних книжках були подані числа телефонів місцевих Відділів або Окружних Комітетів під назвою УНСоюзу.

На внесок д-ра Володимира Ґалана Головний Уряд прийняв однодушно всі ці пропозиції головного секретаря, як рекомендації, які повинна б впроваджувати в життя Екзекутива в міру фінансових і других можливостей.

На запитання Б. Зорича, чи прийняття цих рекомендацій означає теж одобрення його пропозицій відносно праці Канадійської Канцелярії головний секретар вияснив, що він включив у 21-у точку своїх рекомендацій канадійські справи і цим самим прийняття його рекомендацій слід уважати рівночасно апробатою плянів Канадійської Канцелярії. Всі приявні висловилися одноголосно за одобренням пляну Богдана Зорича

В імені Контрольної Комісії відчитав її голова д-р Володимир Ґалан цілий ряд пропонованих резолюцій такого змісту:

РЕЗОЛЮЦІЇ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ УНС

1. **Головне приміщення (офіс) УНС.** Головний Уряд УНС доручає Будівельній Комісії подати протягом 5-ти місяців конкретний плян придбання нового офісового приміщення УНС та подати цей плян до відома усім головним урядовцям. В міжчасі Головний Уряд доручає предсідникові УНС поробити негайно усі потрібні поправки в теперішньому приміщенні, як це було порушено у звіті Головної Контрольної Комісії.

2. Головний Уряд доручає Екзекутиві приступити негайно до організації архіву, бібліотеки та музею УНС та повідомити про це усі відділи, щоб вони збирали та зберігали усі союзові пам'ятки, чи пам'ятки зв'язані з життям американських та канадійських українців.

3. Головний Уряд УНС схвалює усі предложені пляни Головної Контрольної Комісії відносно реформи діловодства УНС, Союзівки та „Свободи" та доручає Головній Контрольній Комісії спільно з Екзекутивою УНС цю реформу вводити в життя.

4. Головний Уряд доручає Екзекутиві повідомити працівників УНС про всі їх робітничі права і обов'язки та оплачувати 50% за їх Блю Кросс і Блю Шілд. Ця постанова має бути вирішена протягом найближчих чотирьох місяців.

5. **Союзівка.** Головний Уряд вважає, що Союзівка, на яку досі інвестовано поважну суму гроша , має залишитися інституцією членів і для членів УНС, і тому дальша розбудова може діятись тільки з приходів Союзівки. Видатки на всі конечні потреби мусять бути схвалені Головним Урядом на річних зборах або в разі наглої потреби кореспонденційною дорогою.

5) Виховна референтура повинна одержати фонди на потрібні малі адміністраційні видатки.

6. **Культурна Комісія.** Головний Уряд доповняє Культурну Комісію, яка зараз складається з предсідника О. Лисогора, місто-предс. пані М. Герман, секретаря д-ра Я. Падоха, контр. д-р В. Ґалана, та ред. А. Драґана, слідуючими особами: д-р Л. Луців, ред. І. Кедрин-Рудницький, ред. Б. Кравців, ред. В. Давиденко, ред. З. Снилик, проф. М. Куропась. Вищеназвані члени мають оформити Культурну Комісію та визначити слідуючих референтів:

а) Видавництва (Енциклопедія)
б) Архівного
в) Виховання (таборн і курси)
г) Молоді

7. **У.С.С.** З нагоди 50-ліття виступу Першої Сотні УСС на поле бою у першій світовій війні, Головний Уряд УНС витає усіх ще живучих УСС та висловлює свою велику радість, що саме в 50-ліття започаткування збройної боротьби за самостійну Українську Державу, — прийшло до об'єднання усіх ветеранських організацій ЗДА та Канади.

Головний Уряд цею дорогою запрошує ці злучені ветеранські організації відбути свій черговий з'їзд на Союзівці та гідно відсвяткувати акт злуки українських військових ветеранів.

Головний контролер Петро Пуцило доповнив цей проєкт резолюцій ще одним проєктом, а саме пропозицією створити Виховно-Дослідний Комітет для справ Молоді з осідком у Шикаґо, якого головою мав би стати головний радний Мирон Куропась. Завданням цього Комітету було б простудіювати справи союзової молоді і виготовити відповідну програму праці. Таку програму мав би предложити Комітет черговій, 26-ій Конвенції УНСоюзу до схвалення. Текст пропозиції головного контролера Петра Пуцила є такий:

Найважнішою проблемою УНС це молодь. Дещо вже зроблено УНСоюзом до розв'язки цеї проблеми, але багато залишається до виконання. Зараз іде широка дискусія — і багато розбіжностей в поглядах на розвій нашої молоді, її брак зацікавлень амер.-українськими справами. Щоби помогти в розв'язці цього питання Головна Контрольна Комісія ставить внесення:

1) Встановити при Культурній Комісії Виховну Дослідну Референтуру, очолювану дир. Мироном Куропасем.
2) Осідок цеї референтури — місто Шикаґо.
3) Референт має право запросити до праці відповідних людей.
4) Виховна референтура має виготовити свій звіт для Культурної Комісії та Конвенції УНС в 1966 р.

Культурна Комісія має право кооптувати потрібних до праці дальших членів. Позамісцевим членам Комісії будуть повернені лише кошти дороги на засідання.

Над пропозицією резолюцій Головної Контрольної Комісії вив'язалася ширша дискусія, в якій взяли участь: Іван Іванчук, Роман Слободян, Йосип Лисогір, Іван Одежинський, Мирон Куропась, Ярослав Гук, Осипа Олінкевич, Дмитро Шмаґала, Андрій Джула, Ярослав Падох, Петро Пуцило і д-р Володимир Ґалан. В дискусії порушено такі справи: проєкт оплачування УНСоюзом за службовиків 50 відсотків забезпечення за забезпечення „Блю Крос і „Блю Шілд"; склад культурної комісії та її референтури; представництво службовиків Гол. Канцелярії перед Екзекутивою УНСоюзу.

В кінці дискусії, на внесення д-ра Володимира Ґалана, піддержане Петром Пуцилом, однодушно прийнято пропозиції Контрольної Комісії доповнені П. Пуцилом, як резолюції.

В добавку до прийнятих резолюцій Головна Контрольна Комісія рекомендувала членам Екзекутиви, щоби поїздки головних урядовців були:

а) реґульовані і ухвалені згідно з вимогали стейтової контролі,
б) щоби такі ухвали були втягнені до протоколів засідань Екзекутиви,
в) щоби були складені на письмі короткі звіти з поїздок.

Окремо запропоновано Екзекутиві скликати в скорому часі збори Культурної Комісії, щоб її оформити, розділити між її членами працю та кооптувати до неї потрібних членів.

РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ ВИДАНЬ

З черги головний редактор „Свободи", Антін Драґан, відчитав проєкт рекомендацій в справі публікацій УНСоюзу, „Свободи" і „Українського Тижневика":

1. З уваги на значне збільшення коштів видавання „Свободи" та необхідність забезпечити нашому пресовому органові фінансову базу для дальшого розвитку Головний Уряд рекомендує 26-ій Конвенції УНСоюзу —

а) Збільшити ціну передплати за „Свободу".
б) Зобов'язати всіх дорослих членів, які звільнені від обов'язку передплачування щоденника, щоб вони передплачували англомовний „Український Тижневик".

2. З уваги на те, що УНСоюз і „Свобода" були ініціяторами акції в справі здійсненої вже побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні, як і з уваги на те, що ця ініціятива, як і дальша участь УНСоюзу і „Свободи" у цій, здійсненій всією українською громадою в ЗДА акції повинні бути з'ясовані для історії, Головний Уряд УНСоюзу рекомендує Екзекутиві перевірити можливість публікації окремої книжки п. н. „Пам'ятник Т. Шевченкові у Вашинґтоні у документах УНСоюзу та повідомленнях „Свободи".

3. З уваги на необхідність забезпечення відповідною виховною лектурою тих дітей наших членів, які не володіють українською мовою, Головний Уряд УНСоюзу рекомендує Екзекутиві розглянути можливість періодичної публікації англомовних оглядів („Дайджест") „Веселки".

Ці пропозиції доповнила своїми побажаннями Комісія для справ „Українського Тижневика", в імені якої Гелен Олек прочитала їх текст:

In view of the fact that today **The Ukrainian Weekly** is:

(1) One of the most important vehicles of contact with those UNA members who read little or no Ukrainian;

(2) The most important organ for our youth between the ages of 12-21;

(3) Our official organ for the English speaking American world and the basis of much of our image,

We, the members of "**The Ukrainian Weekly** Committee" recommend that

(1) The 1966 UNA Convention considers a motion to make it mandatory for all American-born adult UNA members to subscribe to either the **Svoboda** or **The Weekly**;

(2) Mr. Zenon Snylyk remain as Editor of **The Ukrainian Weekly** and be assigned no other duties not connected with this post;

(3) The Editor of **The Weekly** consider the feasibility of a monthly woman's page;

(4) The name of the Editor be carried in every issue of **The Weekly**;

(5) The Editor of **The Weekly** prepare a summary report of long range plans, suggested activities, etc., by November 1, 1965;

(6) This Committee continue to study the development of **The Ukrainian Weekly** and present a full report of its findings to the 1966 convention.

Над пропозиціями вив'язалася дискусія, в якій взяли участь: Йосип Лисогір, д-р Володимир Ґалан, Ярослав Гук, Іван Іванчук, Ярослав Падох, інж. Степан Куропась, Петро Пуцило, Олена Штогрин, Мирон Куропась і Василь Гуссар. Зокрема були в дискусії справи: впровадження обов'язку передплати „Українського Тижневика" для членів, які звільнені від передплати щоденника; підвишка передплати щоденника і тижневика; зміна формату „Українського Тижневика"; зміна назви „Українського Тижневика"; впровадження жіночої сторінки; посилення спортової акції.

На внесок Ярослава Гука, піддержаний Василем Гуссарем однодушно прийнято запропоновані ред. Антоном Драґаном рекомендації із доповненням Комісії для справ „Українського Тижневика".

УДІЛЕННЯ СТИПЕНДІЙ

Після цього головний предсідник запросив на залю нарад голову Стипендійної Комісії УНСоюзу, проф. д-ра Романа Смаль-Стоцького, представника Наукового Товариства ім. Шевченка у ЗДА. Проф. д-р Роман Смаль-Стоцький звернувся до учасників нарад із короткою промовою, в якій висловив признання Головному Урядові УНСоюзу за працю для української спільноти та за зрозуміння до справи непроминаючого значення, зокрема до потреби для нашого народу якнайбільшого числа фахівців з високими студіями, а головно викладачів на високих школах у західньому світі.

Голова Стипендійної Комісії подав короткий звіт з нарад Стипендійної Комісії, в яких взяли участь: проф. д-р Роман Смаль-Стоцький, (НТШ), проф. д-р Олександер Архімович (УВАН), Богдан Футей (СУСТА), д-р Ярослав Падох, Анна Герман, Роман Слободян, Антін Драґан, д-р Володимир Ґалан, Богдан Зорич і Мирон Куропась, та відчитав прізвища студентів, яким Комісія призвала стипендії. Ними були: Василь Стефанюк — $1,000, Микола Дупляк — $600, та Любомир Козак — $400.

Крім цього Стипендійна Комісія звернулася з проханням до Головного Уряду признати вийнятково у цьому році ще три менші стипендії по $200 кожна, які вона пропонує уділити наступним студентам: Іванові Мигулеві, Адріянові Кармазинові і Надії Комарницькій.

По короткій дискусії в справі трьох додаткових стипендій вирішено признати з Народного фонду ці три стипендії по $200 для пропонованих стипендіятів.

СХВАЛЕННЯ РОЗПОДІЛУ НАРОДНОГО ФОНДУ

Головний касир Роман Слободян, на прохання головного предсідника Йосипа Лисогора, прочитав список установ, які внесли прохання про уділення їм допомог і пожертв з Народного Фонду. Над проханнями поодиноких установ та над доцільністю розподілу пожертв на деякі цілі вив'язалася дискусія, в якій узгіднено основні напрямні розподілу Народного Фонду а після цього признано пожертви з цього фонду на загальну суму $15,012.00.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ

В дальшому розглянено і прийнято цілий ряд поданих внизу рекомендацій внескодавців, яких прізвища подано в скобках:

1. Публікувати в „Українському Тижневику" короткі місячні числові звіти рекордового і фінансового відділів (І. Іванчук).

2. Посилити старання про дозвіл вжити частину резерви на спеціяльний фонд будови союзових домів і осель та іншу братську активність. Головна Контрольна Комісія піднялася провірити можливості одержання на це дозволу (П. Пуцило).

3. Провірити можливість бондування секретарів відділів, при чому вирішено попробувати розв'язати цю проблему в окрузі Шикаґо, де робитиме в цій справі заходи головний контролер Петро Пуцило (П. Пуцило).

4. Переносити 10 відсотків із зібраних вкладок посмертного фонду до адміністраційного фонду. (І. Іванчук).

5. Одержавши такий дозвіл на збільшений перенос фондів, вести господарку ними в рямцях можливостей адміністраційного фонду. (П. Пуцило).

6. Розглянути можливість видавання „Українського Тижневика" у формі місячного журналу з жіночою сторінкою і вибраними матеріялами з „Веселки" (П. Пуцило).

7. Популяризувати „Український Тижневик" через висилку оказійних примірників тут народженій молоді, щоб зацікавити її українською тематикою і заставити її читати це видання (Д. Шмаґала).

8. Уділяти морґеджі за можливо низькими відсотками членам, на закуп їх мешкальних домів, не більше як на 1, 2 і 3 родини, забезпечуючи їх при цьому на вищі суми, евент. грамотами часового забезпечення. (Д. Шмаґала).

9. Розглянути можливості уділювання дешевих морґеджів із часовим забезпеченням на більшу суму, як свого роду забезпечення морґеджів. (д-р В. Ґалан).

10. Проголосити у „Свободі", що можливості уділювання в Канаді морґеджів як на церкви і народні доми так і приватні мешканеві будинки є обмежені з огляду на те, що на морґеджі в Канаді можна вживати лише канадійські фонди. (Б. Зорич).

11. Звертати ціну вступу на Союзівку членам УНСоюзу, які приїхали лише на оглядини оселі. Проголосити це, як і причини збирання вступів на Союзівку у „Свободі". (Я. Гук).

12. Провірити можливість і прийти на наступну конвенцію з готовою пропозицією дозволити залишити відділам по 1 відсоткові зібраних вкладок на потреби відділів (Я. Гук).

13. Забезпечити організаторів добрими платнями, якщо вони подорожують і виконують свої завдання з успіхом (Я. Гук).

14. Вивісити на видному місці на Союзівці таблицю з прізвищами членів Головного Уряду. (Я. Гук).

15. Влаштувати стіл в головному будинку Союзівки з пропаґандивними і інформативними матеріялами про УНСоюз та з взірцями грамот. (Я. Гук).

16. Примістити в бібліотеці Союзівки видання УНСоюзу і „Свободи" та різні ювілейні книги і т. п. (Гелен Олек).

17. Влаштувати на Союзівці з'їзд союзової молоді. (М. Демидчук).

18. Застерегти при уділюванні дозволів на нові відділи, щоб вони старалися збільшувати членство тільки новими членами, а не членами з перехідними листами. (О. Штогрин).

19. Виплачувати дивіденди усім членам, які вплатили повністю вкладки минулого року, без огляду на те, чи вони є повноправними на виказі у травні. (Б. Зорич).

20. Передплачувати для всіх членів Головного Уряду „Фратернал Монітор" (інж. С. Куропась).

21. Перевірити можливість заложення союзового цвинтаря. Сам внескодавець інж. С. Куропась піднявся перевірити цю справу.

22. Скликати безпосередньо перед 26-ою Конвенцією ще одне, хоч би і коротке, засідання Головного Уряду. (Я. Гук).

23. Відзначити за довгі роки служби Головних Урядовців, які напр. відслужили більше як дві каденції (П. Пуцило).

Вкінці нарад обговорено справу проведення 26-ої Конвенції УНСоюзу в Шикаґо, та устійнено ділянки, якими має зайнятися Окружний Комітет: готель, залі і приміщення для делеґатів, культурна програма і бенкет.

СХВАЛЕННЯ БЮДЖЕТУ УНСОЮЗУ

Головний предсідник Йосип Лисогір попросив до слова головного касира Романа Слободяна, який відчитав виготовлену пропозицію адміністраційного бюджету на 1965 рік на загальну суму 687,000.00 дол. З уваги на те, що сподіваний прихід виноситиме 614,000.00, передбачається недобір в адміністраційному фонді — в теперішній дозволеній законом системі переношування фондів — на суму 73,000.00 долярів.

Після короткої дискусії та вияснень поодиноких позицій даних гол. касиром відносно видатків пропонованого бюджету, проєкт бюджету одноголосно схвалено, на пропозицію Петра Пуцила, піддержану Богданом Зоричем.

ЗАКРИТТЯ ЗАСІДАННЯ

Головний секретар д-р Ярослав Падох на закінчення нарад звернувся із закликом до членів Головного Уряду, щоб всі вони подбали про якнайкращі успіхи в членській кампанії, пам'ятаючи про те, що наш успіх, з яким прибудемо на Конвенцію, рішатиме про її хід і успіх.

Після того, як ніхто не зголошувався до слова головний предсідник Й. Лисогір подякував усім учасникам нарад, висловлюючи надію, що біжучий та конвенційний рік принесуть добрі успіхи для УНСоюзу.

Річне засідання Головного Уряду УНСоюзу закінчило традиційне відспівання українського національного гимну „Ще не вмерла Україна".

ЯРОСЛАВ ПАДОХ,
головний секретар УНС

З діяльности Денверської Групи УВАН

22 травня відбулося під головуванням м-ра Л. Колтунюка, чергове засідання Денверської групи УВАН у ЗДА. Воно було останнім в 1964-65 акад. році. Довідавшись про смерть 16 квітня 1965 в Каліфорнії проф. д-ра В'ячеслава Фабіяновича Савицького, дійсного члена УВАН, збори вшанували його пам'ять вставанням і однохвилинною мовчанкою.

Після того проф. д-р Богдан Винар доповідав на тему — „Колоніяльний визиск України в світлі останніх економічних публікацій". При аналізі господарських явищ слід брати під увагу, сказав на вступі доповідач, чинники, що вирішально впливають на господарські процеси в кожній країні. Маємо тут на увазі економічну систему та господарські ресурси.

Темою доповіді було явище колоніялізму, що його знаходимо в історичному та сучасному розвитках українського народнього господарства.

Д-р Б. Винар обговорив найбільш поширені методи обчислення господарської експлуатації України, зупиняючись зокрема на методі торговельного балянсу, методі розрахункового або платіжного балянсу та розглянув детально питання обчислення національного доходу, що найбільш статистично характеризує розвиток продукційних сил і зростання матеріяльного добробуту країни.

Свої висновки базував доповідач на найновіших матеріялах совєтської преси і на відомій монографії — „Национальный доход Украинской РСР" (Київ 1963), яка від 1920-их рр. є першою спробою українських підсовєтських економістів проаналізувати це важливе для економіки України питання. Самостійні обрахунки доповідача виказують, що шляхом перерозподілу національного доходу України витрачає коло 30% свого національного прибутку на користь інших районів і союзних республік СССР.

Фахово-цінна доповідь, реферуючи істотні справи України в СССР, викликала зацікавлення й жваве її обговорення. Майже половина присутіх, при наявності 18 осіб, взяла в тому участь.

Н. Н.

Д. В. Демянчук — інженером-металургом

Українське громадянство Канади, зокрема Монтреал, збагатився ще одним професіоналістом в особі пана Діонізія В. Демянчука.

Діонізій В. Демянчук

Діонізій прийшов на світ в родині Дарії і Василя Демянчуків 13-го жовтня 1943 року в місті Надвірна, Станіславівської Области в Західній Україні. Воєнна хуртовина заставила родину покинути батьківщину і вимандрувати в далекі незнані сторони. По довшому скитанні по різних таборах Німеччини, в 1948 році прибув п'ятилітній „Дизьо" з родичами до Монтреалу в Канаді. Народню школу скінчив з відзначенням, закінчуючи середню освіту одержав нагороду і відзначення з ділянки хемії. В 1960-му році вступив на МекГіл університет, де безперебійно переходив з року на рік, здобуваючи знання в ділянці металюргії. В 1964 році був нагороджений "The Stuart Albert Wisdom Memorial Scholarship" та одноразовою грошовою нагородою.

28-го травня 1965 р. Діонізій одержав диплом інженера металурга.

В літньому сезоні інж. Демянчук працює в Consolidated Mining and Smelting Company of Canada, Trail B.C. в департаменті розвитку.

Не задовільняючись тільки типломом бакалавра-інженера, щоб поглибити свої знання восени поступить на Faculty of Graduate Studies and Research, щоб одержати Master Degree в тому ж McGill університеті.

Інженер Діонізій Демянчук з молодих літ є активним членом Пласту та українських студентських організацій. Діонізій і його батьки та брат Нестор є членами УНСоюзу Відділ 471 в Монтреалі.

Молодому інженерові бажаємо дальших успіхів в його життьовому шляху.

Приятелі

Від танцювальної групи до молодечої організації

В Сан Франсіско створено Відділ Молоді Української Національности)

Екзекутива Відділу УККА в Сан Франсіско, прийнявши запрошення від Міжнаціонального Інституту брати участь у фестивалі націй у 1963 р., попросила пані Олю Вермонт тк пана Івана Поліщука підібрати відповідних танцюристів та перевести з ними підготовку українських танців для виступу на фестивалі. Пані О. Вермонт і пан І. Поліщук це діло виконали блискуче. Виступ укр. танцюристів був одним з кращих на цьому фестивалі.

Підбадьорені першим успіхом наші танцюристи продовжували підготовку до дальших виступів. Так постала на нашому терені група танцюристів, яка досі мала чимало виступів перед українською та американською публіками. Окремої уваги заслуговує виступ цієї групи на концерті в честь Шевченка в Ґолден Гейт Парку в Сан Франсіско 20-го вересня м. р., на якому було три тисячі осіб. На концерті наші танцюристи у чудових укр. нац. одягах і під звук міської духової оркестри гарно виконали українські танці та викликали в американців захоплення і пошану до української культури та українського народу.

Треба згадати, що з нагоди виступу на концерті в честь Т. Шевченка всі танцюристи придбали за власні гроші нові національні одяги в полтавському стилі. Пересічний кошт одного одягу виносив 100 долярів. А тому всім тим, які, жертвуючи своїм відпочинком після щоденної праці, приїздили на лекції танцю та ще й витрачали свої гроші, належиться признання. На окреме признання заслуговують інструктори танцю, пані О. Вермонт і пан І. Поліщук. Слід теж згадати, що пан Микола Кісь, староста групи танцюристів, у великій мірі причинився до успіху танцювальної групи.

Авторові цих рядків, як голові Відділу УККА в Сан Франсіско, приємно ствердити, що всі згадані особи, які створили групу танцюристів та в ній працюють, є членами Відділу УККА, а всі виступи цієї групи перед чужинцями відбулися від імени цього ж Відділу УККА.

Створення групи танцюристів полегшило заснування в Сан Франсіско молодечої організації під назвою Молодь Української Національности (скорочено МУН). Установчі Збори Відділу МУН в Сан Франсіско відбулися 15-го січня 1964 р., на яких вибрано Управу Відділу: Ф. Жеребінський — голова, І. Казай — заст. голови, К. Званська — секретар, Л. Паньків — скарбник. Новостворений відділ МУН вступив, як членська організація, до місцевого Відділу УККА та узгіднює свою діяльність з Відділом УККА.

На прохання Екзекутиви Відділу УККА члени Відділу МУН перебрали на себе розпродаж видань Комітету Пам'ятника Шевченкові під час Шевченківського Свята 14-го березня ц. р. Приємно було спостерігати серед святочної громади членів МУН, молодих дівчат і хлопців в українських національних одягах. Це був їхній організований виступ перед українським громадянством, яке прийняло їх із вдоволенням. На цьому святі розпродано видання КПШ на суму 56 дол.

По суботах відбуваються сходини членів МУН, на яких проф. д-р Яків Шумелда читає для членів лекції з історії України.

Зайво вияснити, що потреба молодечої організації у нашій громаді є велика, тому треба радіти з утворення такої організації та треба всіма силами піддержати добрий почин молоді. Тих батьків, діти яких ще не є в рядах місцевого Відділу МУН, закликаємо для добра Батьківщини та для добра самих батьків подбати про те, щоб їхні діти вписалися до МУН, де вони будуть привикати до українського організаційного життя, де вони будуть мати нагоду вивчити українську мову та історію і познайомитися з проблемами України та полюбити її.

Ол. Лиско

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

ГУРТ ІНДІЙСЬКИХ ЗВЕЛИЧНИКІВ ҐАНДІ ПЕРЕДАВ меморандум індонезійській амбасаді в Ню Делі з запрошенням індонезійського президента Сукарна, щоб він прибув до Індії і тут на місці познайомився краще з навчаннями Махатми Ґанді. Індійці обурені недавнім висловом Сукарна, що теперішні державні мужі Індії „спроневірились науці Ґанді". Відносини між Індією і Індонезією, двома найбільшими — після Китаю — азійськими країнами, погіршились після того, як Комуністичний Китай напав у 1962 році на Індію, Індія визнала Маляйзію і живе з нею в згоді, а Індонезія переорієнтувавшись на Пейпінґ і повела кампанію проти Маляйзії.

У МОСКВІ КІЛЬКАСОТ НАУКОВЦІВ ВІДЗНАЧИЛИ в п'ятницю минулого тижня сторіччя автора принципів модерної теорії про насліддство, Ґреґора Менделя. Московські промовці одверто признавали, що той вечір у честь Менделя формально закінчує 20-літній період визнавання теорій ґенетика Трохима Лисенка, що користувався підтримкою Сталіна і Хрущова.

Розбудуймо Літературний Допомоговий Фонд!

Українські письменники на еміґрації — це ті з діячів нашої культури, що опинились у виїнятково несприятливих умовинах творчости. Хоч бо й творці всіх інших родів мистецтва так само потребували б і відповідного духового клімату, і підтримки збоку тих, хто керує культурною політикою еміґрації, письменникам самою природою своєї творчости залежить виключно від українського суспільства. Специфічність і важливість письменницької творчости для нас ще й у тому, що матеріял письменницької праці мова — найбільш загрожена тепер: в Україні від наступу русифікації, на еміґрації — від впливу чужої мови й чужого оточення. Завдання культивувати цю мову в її докорінній чистоті й красі, творчо збагачуючи її — це сьогодні завдання письменників в екзилі. А що вже й казати про те, що тільки поза Україною може існувати сьогодні вільна від комуністичних тенденцій українська література; що самим тільки українським письменникам наісході призначено відтворювати змагання українського народу до самостійного життя!

З таких міркувань справа Літературного Допомогового Фонду, що його цей раз підняли самі працівники літератури, стає перед нами в усій своїй невідкладній гостроті. Занедбати її — значило б занедбати один з найважливіших фронтів української культури.

Наші письменники мають твори, яких неспроможні видати. Діячі українського письменства часто не всилі продовжувати літературну діяльність через занадто важку заробіткову працю. Дехто з літераторів хворіє і потребує допомоги.

Недавно при Об'єднанні Українських Письменників „Слово" створилася Комісія, яку очолив поет і мистець Святослав Годиський. Сам голова задеклярував на цей Фонд увесь прибуток із розпродажу нової книжки, що її видає своїми власними коштами. На Фонд зголосили або й вплатили вже більші чи менші квоти самі письменники.

Та Літературний Допомоговий Фонд подуманий як загальна громадська справа. Тому ініціятори Фонду сподіваються загальної, всегромадської підтримки. Хай кожний свідомий українець складе на цей Фонд хоч би малу пожертву і тим підтримає українських письменників на еміґрації в їх праці.

Для успішної збіркової акції Комісія Літературного Допомогового Фонду доручила своїм уповноваженим, членам Об'єднання „Слово", створити Осередки Літературного Допомогового Фонду в різних містах Америки й Канади. Такий Осередок постав також у Філядельфії.

Підписані громадяни, члени Філядельфійського Осередку Літературного Допомогового Фнду, повідомляють українців міста Філядельфії та довколишніх місцевостей, що наш Осередок відкрив окреме банкове конто в українській кредитовій кооперативі „Самопоміч" у Філядельфії, щоб таким чином дати змогу громадянам Філядельфії та її околиць виявити свою відому вже жертвенність.

Звертаємося до всіх наших громадян з гарячим закликом, проханням: поспішіть із своєю пожертвою на Літературний Допомоговий Фонд! Вплачуйте, скільки можете, на конто ч. 2 530 в українській кредитовій кооперативі „Самопоміч" у Філядельфії (4814 Брод Стр. 41). Це конто, конто Літературного Допомогового Фонду мусить вирости до суми, гідної нашого міста й нашої округи! Від Вашої пожертви залежатиме також майбутність українського письменства на еміґрації.

Філядельфія, 20 червня 1965
Д-р Юрій Бережницький, Микола Бульба, Василь Гайдарівський, Петро Мегик, Марія Стратієнко, Марія Струтинська, Володимир Шиприкевич.

ЯК МАНДРУЄ НАЧИННЯ

Багато простих, але потрібних у домашньому вжитку речей, — розповідає 6 червня кореспондент „Радянської України", — у Вінниці ніде дістати.

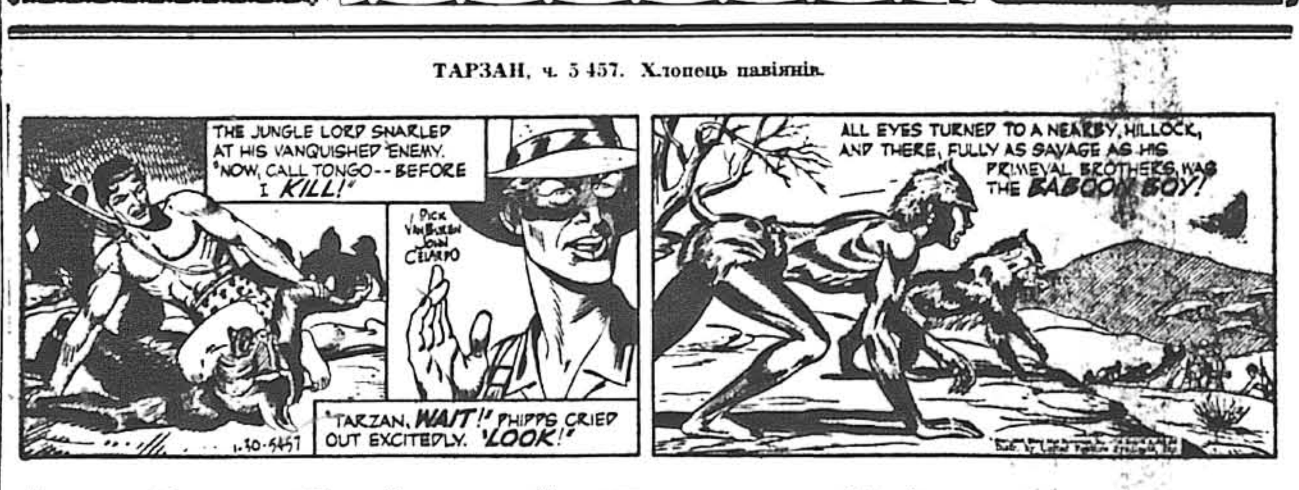
От, скажімо, топорище. Перш ніж потрапити до крамниці у Вінниці, воно мандрує аж із республіки Комі. Сітки господарські завозяться з Ленінграду; шнури для білизни — з Молдавії; малярні щітки — з Криму.

Все це в обмеженій кількості. А потреби в цьому великі.

СОРОКРІЧЧЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Філядельфія. — Союз Українок Америки підготовляється до XIУ Конвенції, яка цього року припадає в 40-ліття Організації. Ця річниця буде відзначена святочною і діловою програмою та виданням історії СУА. Відбудеться XIУ Конвенція 26-28 листопада 1965 р. в Ню Йорку.

ТАРЗАН, ч. 5 457. Хлопець павіянів.

Пан джунґлів прохарчав своєму подоланому ворогові. — А тепер заклич Тонґа ... Поки вб'ю!

— Тарзане, чекай! — кричав зворушений Фіппс. — Дивись!

Очі всіх звернулися на недалекий горбок, а там достоменно такий самий дикий як його первородні брати був павіянів хлопець!